

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОДЕСЬКИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор ОАДФК Одеської політехніки

Сергій МИРОНЕНКО

_____ 2023 р.

**Порядок подання та розгляду заяв про випадки булінгу
(цькування), порядок реагування на доведені випадки булінгу
(цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причепних
до булінгу (цькування)**

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Цей порядок регламентує організацію роботи, щодо запобігання та протидії проявам булінгу (цькування) у Відокремленому структурному підрозділі «Одеський автомобільно-дорожній фахового коледж Національного університету «Одеська Політехніка» (далі - коледж), розроблено у відповідальності до чинного законодавства України, зокрема, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, щодо протидії боулінгу (цькуванню)» та відповідних нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України, Наказу Державного університету «Одеська політехніка» № 49 від 30.10.2019 року.

1.2 Основною метою, щодо протидії булінгу (цькуванню) є психологічне, фізичне, економічне забезпечення та підвищення ефективності освітнього процесу, формування негативного ставлення до булінгу, захист психологічного здоров'я і соціального благополуччя усіх його учасників: здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних працівників і співробітників.

1.3 Головними завданнями є:

- ознайомлення здобувачів освіти, отримувачів освітніх послуг, педагогічних та науково-педагогічних працівників, співробітників коледжу з поняттям булінгу, його видами та проявами;
- навчання всіх учасників навчально-виховного процесу, конструктивним формам спілкування, поведінковим реакціям;
- зняття деструктивних елементів у поведінці, зокрема через творче вирішення конфліктних ситуацій;
- усвідомлення та прийняття відмінностей;
- розвиток адекватного рівня самооцінки й самоконтролю;
- формування навичок саморегуляції, емоційної адекватності у контактах здобувачів освіти з навколишнім світом;
- підвищення рівня самосвідомості здобувачів освіти, отримувачів освітніх послуг, співробітників коледжу, встановлення ними зв'язку із власним внутрішнім світом та один з одним;
- вміння вільно виражати почуття у процесі взаємодії та спілкування.

2. ФОРМИ ТА ОЗНАКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

2.1 Визначено такі форми булінгу:

- психологічний булінг - насильство, пов'язане з дією на психіку, що завдає психологічного травмування шляхом словесних образ або погроз, переслідування, залякування, якими навмисно заподіюється емоційна невпевненість жертви;
- фізичний булінг – умисні поштовхи, удари, стусани, побої, нанесення тілесних ушкоджень, різного виду знуцання, образливі жести або дії, пошкодження особистих речей та інші дії з майном (крадіжка, грабіж, ховання особистих речей жертви), фізичні приниження та інше;
- сексуальний булінг - підвид фізичного, означає дії сексуального характеру, важко розпізнається, жертва сексуального булінгу панічно боїться розповісти про це іншим особам, замикається у собі, категорично відмовляється надавати будь-яку інформацію, може вчиняти спробу суїциду;
- вербальний булінг - образливе ім'я, з яким постійно звертаються до жертви, обзивання, поширення образливих чуток, словесне приниження, бойкот та ігнорування, залякування, використання агресивних жестів та інтонацій голосу для примушення жертви до здійснення агресивних жестів та інтонацій голосу для примушення жертви до здійснення певних дій, систематичні кепкування з будь-якого приводу;
- кібербулінг - новітній спосіб знуцання з використанням електронних засобів комунікацій, який включає: приниження та цькування за допомогою мобільних телефонів, гаджетів, Інтернету.

2.2 Типові ознаки булінгу (цькування):

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, страх, приниження, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

3. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ)

3.1 Булінг (цькування), як одна з найбільш поширених проблем освітнього середовища, істотно збільшує ризик суїциду серед молоді; призводить до ескалації агресії і насильства в колективі, зниження успішності у навчанні, емоційних і невротичних проблем.

Профілактика булінгу (цькування) передбачає роботу за такими напрямками:

- ознайомлення педагогічних та науково педагогічних працівників та співробітників університету з особливостями поширення масових негативних явищ серед здобувачів освіти з загальноприйнятими у світі поняттями «булінг», «цькування», «третирування» з огляду на розуміння проблеми насильства в освітньому середовищі (висвітлення матеріалів на засіданнях педагогічної наради, виховних годинах, батьківських зборах).
- просвітницька робота фахівців психологічної служби, студентського самоврядування, класних керівників серед молоді, щодо попередження насильства з використанням основних форм роботи, а саме: лекцій, міні-лекцій, круглих столів, тематичних виховних годин, бесід, організацій конкурсів, надання консультацій, створення клубів із правових знань, гуртків, де всі учасники освітнього процесу можуть отримати допомогу практичного психолога, іншого фахівця, переглядів та обговорень відео сюжетів з формування стійкого переконання в учасників освітнього процесу, щодо неприпустимості булінгу (цькування) в між особистісних стосунках з метою запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти;
- проведення тренінгів в студентському середовищі, спрямованих на формування навичок толерантності та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії, співробітництва та взаємоповаги, недискримінації всіх учасників освітнього процесу;
- пропагування правосвідомості і правової поведінки всіх учасників освітнього процесу; формування навичок здорового способу життя серед студентської молоді, відповідальності за своє життя, розвиток активності, самостійності, творчості; запровадження високої педагогічної культури, толерантного ставлення до дітей та батьків, створення умов для самореалізації особистості;
- формування у викладачів навичок ідентифікації насильства як у своїй поведінці, так і в поведінці інших учасників освітнього процесу з метою виокремлення існуючої проблеми;
- створення в коледжі умов недопущення булінгу (цькування) та відповідного середовища з негативними соціально-педагогічними наслідками за допомогою органів студентського самоврядування.

3.2 Основні функції, щодо протидії булінгу (цькування):

- діагностика- соціально – психологічне вивчення стану всіх учасників освітнього процесу, моніторинг соціальних процесів та психологічного розвитку окремих осіб, вивчення причин, що ускладнюють особистісний розвиток, навчання, професійну діяльність та взаємини в колективі;

- корекція- здійснення психолого-педагогічних заходів з метою усунення відхилень у психічному та особистісному розвитку і поведінці, подолання різних форм девіантної поведінки;
- реабілітація- надання соціальної та психолого-педагогічної допомоги особам, які перебувають у складній життєвій ситуації;
- профілактика- своєчасне попередження відхилень у психічному та особистісному розвитку, стосунках, запобігання конфліктним ситуаціям в освітньому процесі, попередження наркоманії, алкоголізму, суїцидів, расової і соціальної нетерпимості, випадків насильства (зокрема сексуального), аморального способу життя тощо;
- психологічна просвіта- підвищення психологічної культури всіх учасників освітнього процесу.

3.3 Використання потенціалу освітнього процесу дає змогу:

- розширити коло питань, щодо булінгу (цькування) та його протидії у навчальних дисциплінах, що вивчаються в університеті та мають відношення до здоров'я, здорового способу життя, розвитку особистості, педагогічної та фізичної культури, планування та супроводу сім'ї тощо;
- в планах роботи класних керівників груп передбачити профілактичну роботу з питань попередження та протидії булінгу (цькуванню) в освітньому середовищі;

4. ПОРЯДОК РЕАГУВАННЯ НА ВИЯВЛЕННЯ АБО ВСТАНОВЛЕННІ ФАКТИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

Загальні питання

4.1 Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів Ураїни щодо протидії боулінгу (цькування)».

4.2 Цей Порядок визначає процедуру подання та розгляду заяв про випадки боулінгу (цькуванню) в ВСП «ОАФК ДУ «ОП» .

4.3 Заявниками можуть бути здобувачі освіти, їх батьки/законні представники, працівники, педагогічні та науково-педагогічні працівники коледжу та інші особи.

4.4 Заявник забезпечує достовірність та повноту наданої інформації.

4.5 У цьому Порядку терміни вживаються у таких значеннях:

Булінг (цькування) – діяння (дії або без дільність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та

(або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

5. ПОДАННЯ ЗАЯВИ ПРО ВИПАДКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

5.1 Здобувачі освіти, працівники, педагогічні та науково-педагогічні працівники, батьки та інші учасники освітнього процесу, яким стало відомо про випадки булінгу (цькування), учасниками або свідками якого стали, або підозрюють його вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб зобов'язані повідомляти директора коледжу.

5.2 Розгляд та неупереджене з'ясування обставин випадків булінгу (цькування) здійснюється відповідно до поданих заявниками заяв про випадки булінгу (цькування) (далі – Заява).

5.3 Заяви, що надійшли на офіційну електронну пошту коледжу до загального відділу, передаються на реєстрацію відповідальній особі, а потім на розгляд директору.

5.4 Заяви реєструються в окремому журналі реєстрації заяв про випадки булінгу (цькування).

5.5 Форма та примірний зміст Заяви оприлюднюється на офіційному сайті коледжу.

5.6 Датою подання заяв є дата їх прийняття.

5.7 Розгляд Заяв здійснює директор коледжу з дотриманням конфіденційності.

6. ВІДПОВІДАЛЬНА ОСОБА

6.1 Відповідальною особою призначається працівник коледжу з числа педагогічних працівників або практичний психолог.

6.2 До функції відповідальної особи відноситься прийом та реєстрація заяв, повідомлення директора коледжу.

6.3 Відповідальна особа призначається наказом директора коледжу.

6.4 Інформація про відповідальну особу та її контактний телефон оприлюднюється на офіційному сайті коледжу.

7. КОМІСІЯ РОЗГЛЯДУ ВИПАДКІВ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

7.1 За результатами розгляду Заяви директор коледжу видає рішення про проведення розслідування випадків булінгу (цькування) із визначенням уповноважених осіб.

7.2 З метою розслідування випадків булінгу(цькування) уповноважені особи мають право вимагати письмові пояснення та матеріали у сторін.

7.3 Для прийняття рішення за результатами розслідування директор коледжу створює комісію з розгляду випадків боулінгу(цькування) (далі – Комісія) та скликає засідання.

7.4 Комісія створюється наказом директора коледжу.

7.5 До складу комісії можуть входити педагогічні та науково –педагогічні працівники (адміністрація, у тому числі психолог, соціальний педагог), батьки постраждалого та булера, директор коледжу та інші зацікавлені особи.

7.6 Комісія у своїй діяльності керується законодавством України та іншими нормативними актами.

7.7 Якщо Комісія визначила що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер, то директор коледжу зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції (ювенальна поліція) а службу у справах дітей.

7.8 У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою, про що директор коледжу має повідомити постраждалого.

7.9 Рішення Комісії приймаються більшістю її членів та реєструється в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.

7.10 Потерпілий чи його/її представник можуть звертатися відразу до уповноважених органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та службу у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).

7.11 Батьки зобов'язані виконувати рішення та рекомендації Комісії.

8. ТЕРМІНИ ПОДАННЯ ТА РОЗГЛЯДУ ЗАЯВ

8.1 Заявники зобов'язані терміново повідомляти директора коледжу про випадки боулінгу (цькування), а також подати Заяву.

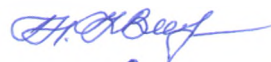
8.2 Рішення про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб видається протягом 1 робочого дня з дати подання Заяви.

8.3 Розслідування випадків булінгу (цькування) уповноваженими особами здійснюється протягом 10 робочих днів з дати видання рішення про проведення розслідування.

8.4 За результатами розслідування протягом 1 робочого дня створюється Комісія та призначається її засідання на визначену дату, але не пізніше чим через 3 робочих дні після створення Комісії.

8.5 Директор коледжу зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції (ювенальна поліція) та службу у справах дітей про кваліфікований випадок булінгу (цькування) протягом 1 дня.

Заступник директора з ВР

Наталія КАРАЯНІ

Практичний психолог

Альона МЕЛЬНИК

Додаток 1

Директору
ОАДФК Одеської політехніки

(прізвище, ім'я, по батькові заявника)

(адреса проживання)

(контактний телефон)

ЗАЯВА

Зміст заяви викладається довільно.

В заяві повідомляється про випадки булінгу (цькування), а саме обставини, місце, час та яким чином здійснювався булінг(цькування).

Вказується відомості про потерпілого (жертви булінгу), кривдника (булера), спостерігачів (за наявності).

(дата)

(підпис)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор ОАДФК Одеської політехніки

Сергій МИРОНЕНКО

2023 р.

ПОРЯДОК

реагування на доведені випадки булінгу (цькування)
в ОАДФК Одеської політехніки

Загальні питання

1. Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)».
2. Цей Порядок визначає процедуру реагування на доведені випадки булінгу (цькування) у Відокремленому структурному підрозділі «Одеський автодорожній фаховий коледж державного університету «Одеська політехніка».

Реагування на доведені випадки булінгу

1. На основі рішення комісії з розгляду випадків булінгу (цькування), яка кваліфікувала випадок як боулінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер, директор коледжу:
 - повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в коледжі;
 - забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування) (далі - Заходи).
2. Заходи здійснює практичний психолог коледжу та затверджуються директором коледжу.
3. З метою виконання Заходів можна запроваджувати консультаційні години у практичного психолога, створювати скриньки довіри, оприлюднювати телефон довіри.

Відповідальність осіб причетних до булінгу (цькування)

1. Відповідальність за булінг (цькування) встановлена статтею 173 пункт 4 Кодексу України про адміністративні правопорушення такого змісту:
«Стаття 173 пункт 4. «Булінг (цькування) учасника освітнього процесу» :
Булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого, - тягне за собою накладання штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, - тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинення малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, - тягне за собою накладання штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною другою цієї статті, вчинене неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, - тягне за собою накладання штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.»

Практичний психолог

Альона МЕЛЬНИК